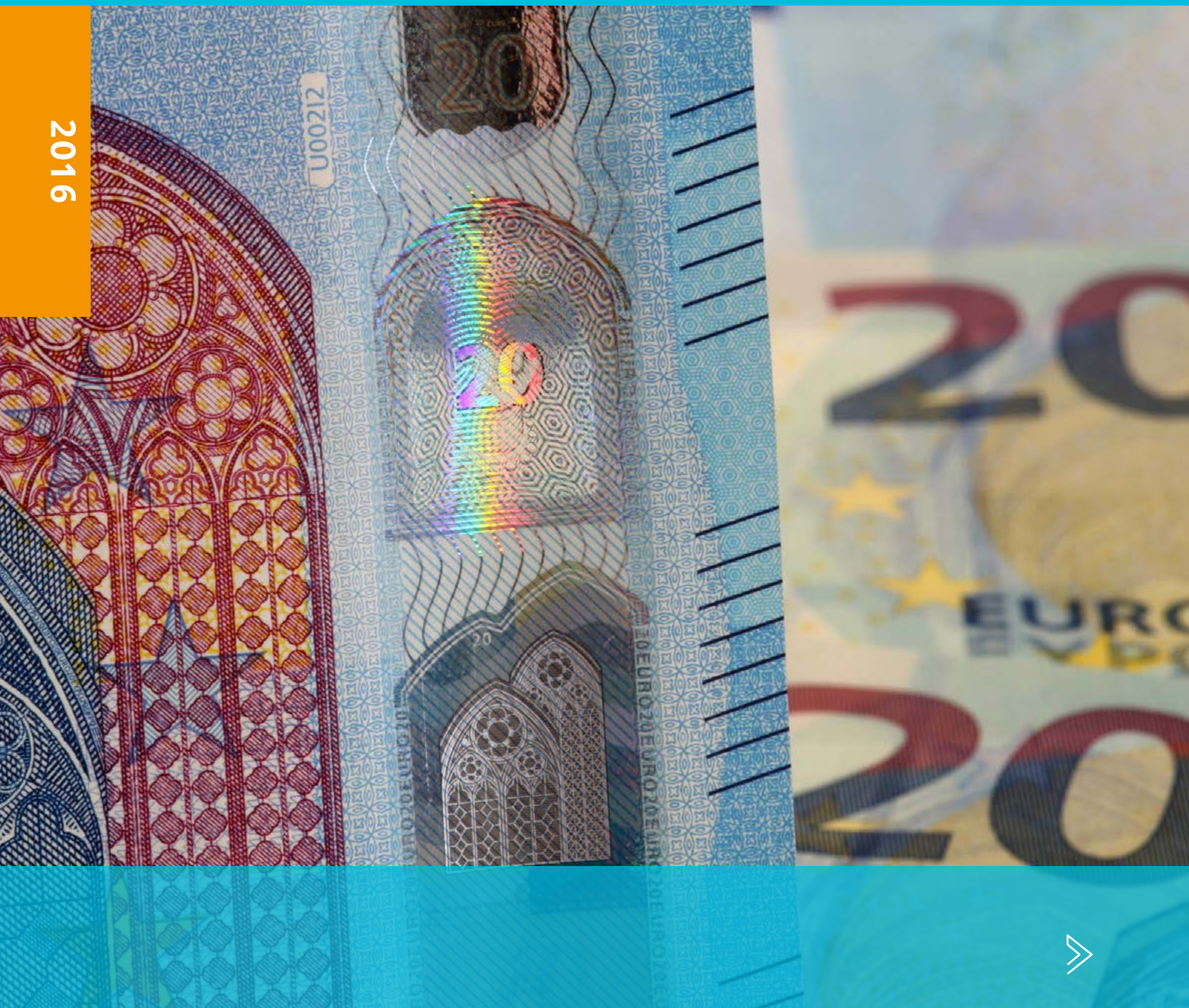
Algemene Rekenkamer

Resultaten verantwoordingsonderzoek 2015

BES-Fonds (H)

Rapport bij het jaarverslag

2016

Resultaten verantwoordingsonderzoek 2015 BES-Fonds (H)

Rapport bij het jaarverslag

- De Algemene Rekenkamer doet ieder jaar onderzoek naar de verantwoording van ministers. De volgende vragen staan daarbij centraal:
- Wordt het geld besteed volgens de regels?
- Zijn de zaken goed geregeld bij het departement?
- Heeft het beleid de gewenste resultaten?

Op basis van die vragen schetsen wij een beeld van het begrotingshoofdstuk. Ook presenteren wij onze wettelijke oordelen over de financiële informatie en de beleids- en bedrijfvoerings-informatie in het jaarverslag.

In dit rapport presenteren we de resultaten van ons onderzoek naar het BES-fonds.

De tekst in dit document is vastgesteld op 2 mei 2016. Dit document is op 18 mei 2016 aangeboden aan het parlement.

De overige publicaties van de Algemene Rekenkamer op 18 mei 2016 vindt u op www.rekenkamer.nl/verantwoordingsonderzoek2015.

Inhoud

1 Onze conclusies

Het BES-fonds is op orde

De openbare lichamen Bonaire, Sint Eustatius en Saba vormen samen de BES-eilanden. Ze ontvangen via het BES-fonds middelen van het Rijk om hun taken uit te voeren, zoals gemeenten middelen ontvangen uit het Gemeentefonds. Onze oordelen over de beleidsinformatie, bedrijfsvoeringsinformatie en financiële informatie in het jaarverslag van het BES-fonds 2015 zijn positief.

Verder in het rapport

In de volgende hoofdstukken werken wij bovenstaande conclusies verder uit:

- Beleidsresultaten (hoofdstuk 3)
- Bedrijfsvoering (hoofdstuk 4)
- Financiële informatie (hoofdstuk 5)
- Reactie minister (hoofdstuk 6)

2 Feiten en cijfers

Het BES-fonds heeft in 2015 uitgaven gedaan voor € 46,6 miljoen, is verplichtingen aangegaan voor € 46,9 miljoen en heeft middelen ontvangen voor € 46,6 miljoen. De uitgaven van het BES-fonds betreffen 0,02% van de totale rijksuitgaven.

Tabel BES-fonds in cijfers (x miljoen euro)

	2013	2014	2015
Verplichtingen	35,7	38,8	46,9
Uitgaven	35,7	38,7	46,6
Ontvangsten	35,7	38,7	46,6

De stijging van de middelen is toe te schrijven aan het negatieve wisselkoersresultaat: de hoogte van de uitkering is vastgesteld in US dollars en het valutarisico ligt bij BZK. Daarnaast waren de uitgaven aan fondsen ten behoeve van de verbetering van het aanbod en de kwaliteit van het drinkwater hoger.

De minister van BZK is fondsbeheerder van het BES-fonds. Hij zorgt voor een adequate omvang van het fonds in relatie tot de overeengekomen taakverdeling tussen Nederland en de openbare lichamen. Het beheer van het BES-fonds is onderdeel van de bedrijfsvoering van het Ministerie van BZK.

De BES-eilanden voeren hun eigen beleid en het bestuurscollege van elk eiland verantwoordt zich over uitgaven en inkomsten aan de betreffende eilandraad, en dus ook over de besteding van het geld uit het BES-fonds. De eilandraad controleert de recht- en doelmatige besteding van de uitgaven.

3 Beleidsresultaten

Wij hebben onderzoek gedaan naar de beleidsinformatie. Wij geven een oordeel over de totstandkoming van de beleidsinformatie in het jaarverslag.

3.1 Oordeel totstandkoming beleidsinformatie

De beleidsinformatie in het Jaarverslag 2015 van het BES-fonds is deugdelijk tot stand gekomen en voldoet aan de verslaggevingsvoorschriften.

4 Bedrijfsvoering

Wij hebben onderzoek gedaan naar de informatie over de bedrijfsvoering die de minister in het jaarverslag verstrekt.

Het BES-fonds kent een bedrijfsvoeringparagraaf met twee verplichte elementen, te weten rechtmatigheid en de totstandkoming van de beleidsinformatie. Voor rechtmatigheid geldt dat wordt vermeld of en bij welk beleidsartikel de tolerantiegrens voor verplichtingen en ontvangsten is overschreden en wat daarvan de oorzaak was. Ten aanzien van de beleidsinformatie is aangegeven op welke manier aandacht is besteed aan de totstandkoming daarvan.

4.1 Oordeel totstandkoming bedrijfsvoeringsinformatie

De informatie over de bedrijfsvoering in het Jaarverslag 2015 van het BES-fonds is deugdelijk tot stand gekomen en voldoet aan de verslaggevingsvoorschriften.

5 Financiële informatie

In dit hoofdstuk vindt u de resultaten van ons onderzoek naar de financiële informatie in het jaarverslag.

We geven een oordeel over:
- de rechtmatigheid van de financiële informatie;
- de deugdelijke weergave van de financiële informatie;
- de rechtmatigheid en de deugdelijke weergave van de financiële informatie op artikelniveau.

5.1 Oordeel over de financiële informatie

De financiële informatie in het Jaarverslag 2015 van het BES-fonds voldoet aan de daaraan te stellen eisen.

5.1.1 Oordeel rechtmatigheid financiële informatie

De in de financiële overzichten opgenomen informatie in het Jaarverslag 2015 van het BES-fonds is op totaalniveau rechtmatig. Wij geven ons oordeel onder voorbehoud van goedkeuring van de slotwetmutaties door de Staten-Generaal.

Voorbehoud slotwetmutaties

Het bedrag aan verplichtingen omvat in totaal € 4,5 miljoen aan overschrijdingen op het begrotingsartikel 1. Het bedrag aan uitgaven omvat in totaal € 4,1 miljoen aan overschrijdingen op het begrotingsartikel 1. Gaan de Staten-Generaal niet akkoord met de daarmee samenhangende slotwetmutaties, dan moeten wij onze oordelen over de financiële informatie mogelijk herzien.

5.1.2 Oordeel deugdelijke weergave financiële informatie

De in de financiële overzichten opgenomen financiële informatie in het Jaarverslag 2015 van het BES-fonds is op totaalniveau deugdelijk weergegeven en voldoet aan de verslaggevingsvoorschriften.

5.1.3 Rechtmatigheid en deugdelijke weergave op artikelniveau

Wij controleren ook op artikelniveau de deugdelijke weergave en de rechtmatigheid van de financiële informatie. Wij hebben hierbij geen belangrijke fouten en onzekerheden geconstateerd in het Jaarverslag 2015 van het BES-fonds.

6 Reactie minister

De minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties heeft op 25 april 2016 gereageerd op ons conceptrapport. Hieronder geven we zijn reactie op dit rapport integraal weer. De volledige reactie staat ook op www.rekenkamer.nl/2015-besfonds. De reactie van de minister geeft ons geen aanleiding tot een nawoord.

“Tot mijn genoegen constateert u dat de in het jaarverslag opgenomen financiële informatie deugdelijk is weergegeven en voldoet aan de verslaggevingsvoorschriften. Tevens stelt u vast dat de in de financiële overzichten opgenomen verplichtingen, uitgaven, ontvangsten en balansposten rechtmatig tot stand zijn gekomen.

Gelet op uw positieve oordeel, zie ik geen aanleiding voor een nadere reactie. Ik kijk uit naar de briefing van uw rekenkamer om nader van gedachten te wisselen”.

Bijlage 1

Over het verantwoordingsonderzoek

In ons jaarlijkse Verantwoordingsonderzoek kijken wij naar de kwaliteit van de jaarverslagen die de ministers op Verantwoordingsdag aanbieden aan het parlement. Wij beoordelen ook de kwaliteit van de bedrijfsvoering van de ministeries gedurende het begrotingsjaar. Het onderzoek mondt uit in het afgeven van onze verklaring van goedkeuring bij de rijksrekening en de saldibalans van het rijk, die in het Financieel jaarverslag van het Rijk zijn opgenomen. De taken en bevoegdheden voor het Verantwoordingsonderzoek liggen vast in de Grondwet en in de Comptabiliteitswet 2001.

Onderzoek naar de jaarverslagen

Ons onderzoek naar de jaarverslagen is erop gericht om vast te stellen:

- of de weergegeven financiële informatie klopt en de weergegeven financiële transacties rechtmatig zijn - dat wil zeggen in overeenstemming met de begrotingswetten en andere toepasselijke wettelijke regels;
- of de weergegeven (niet-financiële) informatie over het gevoerde beleid en de bedrijfsvoering op goede wijze tot stand gekomen is;
- of de inrichting van het jaarverslag voldoet aan de bepalingen uit de Comptabiliteitswet 2001 en de Rijksbegrotingsvoorschriften.

Bij het onderzoek naar de financiële informatie willen wij voldoen aan de internationale controlestandaarden voor rekenkamers (International Standards of Supreme Audit Institutions, 'ISSAIs'). Wij onderzoeken niet iedere geldstroom tot in detail, maar hanteren een werkwijze die is gebaseerd op risicoanalyse. Wij maken optimaal gebruik van het controlewerk dat de Auditdienst Rijk voor de ministers verricht, en voeren daarnaast eigen controles uit.

Met het oog op het budgetrecht van het parlement richten wij ons controlewerk zo in dat wij over belangrijke fouten en onzekerheden niet alleen op jaarverslagniveau in totaal, maar ook per begrotings-artikel kunnen rapporteren. Om te kunnen bepalen wat wel en niet belangrijk is gebruiken wij kwantitatieve en kwalitatieve tolerantiegrenzen.

Voor de in het jaarverslag opgenomen informatie over het gevoerde beleid en de bedrijfsvoering beoordelen we of deze ordelijk en controleerbaar tot stand is gekomen.

Onderzoek naar de bedrijfsvoering
In ons onderzoek naar de kwaliteit van de bedrijfsvoering van de ministeries beoordelen wij of het financieel beheer, het materieelbeheer en andere elementen van de bedrijfsvoering rechtmatig, ordelijk en controleerbaar zijn.

Omdat het niet mogelijk is alle relevante elementen van de bedrijfsvoering jaarlijks te toetsen, hebben wij een meerjarige aanpak ontwikkeld. Wij richten ons daarbij vooral op de elementen die een rechtstreekse relatie hebben met de financiële informatie in de jaarverslagen. Alle essentiële beheersmaatregelen ('key controls') binnen het financieel beheer onderwerpen we ten minste eens in de drie jaar aan onderzoek.

Als we vinden dat een onderdeel van de bedrijfsvoering onvoldoende beheerst verloopt, noemen wij dat een 'onvolkomenheid' dan wel een 'ernstige onvolkomenheid'. Daarnaast benoemen wij zaken die beter kunnen worden georganiseerd als aandachtspunt

Onderzoek naar beleidsinformatie
Wij doen jaarlijks onderzoek naar een aantal beleidsthema's. Centraal staan hierbij de vragen of ministers erin slagen de belastingbetaler waar voor zijn geld te leveren en of zij het parlement hierover voldoende informeren. Hiervoor gaan wij na:
- hoeveel geld aan het beoogde doel wordt besteed;
- of voor dat geld de beloofde prestaties worden geleverd;
- in hoeverre het met het geld beoogde doel wordt gerealiseerd;
- of het parlement in begroting, jaarverslag en andere kamerstukken voldoende wordt geïnformeerd.

Een uitgebreide methodologische verantwoording over ons jaarlijkse verantwoordingsonderzoek staat op onze website:
verantwoordingsonderzoek.rekenkamer.nl/over-dit-onderzoek/verantwoordingsdag

Voorlichting
Afdeling Communicatie
Postbus 20015
2500 EA Den Haag
telefoon (070) 342 44 00
voorlichting@rekenkamer.nl
www.rekenkamer.nl

Omslag
Ontwerp: Corps Ontwerpers
Foto: Corbis /Hollandse Hoogte

Den Haag, mei 2016